

15. SVETOVNI RAČUNALNIŠKI KONGRES

(Dunaj-Budimpešta, od 31. Avgusta do 4. Septembra)

Pri IFIP – International Federation for Information Processing, ki organizira svetovne računalniške kongrese, imajo v lepem spominu Slovenijo, saj je Ljubljana pred dvema desetletjema že gostila to prireditve. Pri petnajsti izvedbi je bilo to velikansko srečanje 1.500-tih udeležencev, ki so svojih sedem tematskih konferenc izpeljali na Dunaju in v Budimpešti. Vsem skupen je bil predvsem do avstrijskih in madžarskih vladnih vrhov privzdignjen protokol, ki se je odvijal v dunajski Musikverein in v budimpeštanski operi Vigszhaz, kar človeka nehote spomni na znano Negropontejevo trditev: »Music has proven to be one of the most important shaping processes in computer science.«

No, vsi udeleženci so bili deležni še dveh blestečih dogodkov – nastopa Gordona Moore-a, častnega predsednika Intel Corporation, ki je uprizoril multimedijško predstavo na temo »Vseprisotni mikroprocesor« in podobno atraktivnega predavanja NSF-ovega reprezentanta Andriesa van Dam-a na temo »Meje v interakciji uporabnik-računalnik«. Če nas je Moore obvestil o novi generaciji čipa in njegovih zmogljivostih, nam je van Dam napovedal postgrafični vmesnik, ko bo računalnik odreažiral na bistveno kompleksnejše človekove zahteve. (Mimogrede, del prezentacije mu je na Brown-u pripravil Robert Železnik.)

Sicer so se pod skupno streho 15. Svetovnega računalniškega kongresa IFIP 1998 odvijale naslednje konference:

- SEC '98 – 14. Mednarodna konferenca o informacijski zaščiti, z blizu 120 referenti;
- TELECOOPERATION – Globalna pisarna, teledelo in komunikacijska orodja, s 130 referenti;
- ICCHP '98 – 6. Mednarodna konferenca o računalniški pomoči ljudem s posebnimi potrebami, kjer je nastopilo preko 130 referentov;
- KNOWRIGHT '98 – 2. Mednarodna konferenca o pravicah intelektualne lastnine in o prostem pretoku informacij, kjer smo slišali okoli 50 referentov;
- FUNDAMENTALS – Osnove računalniških znanosti, kjer jim je zadoščalo 20 referentov;
- IT&KNOWS – Informacijska tehnologija in sistemi znanja, s 75 referenti;
- TELETEACHING '98 – Učenje na daljavo, usposabljanje in izobraževanje, s težko pregledno množico več kot 400 avtorjev prispevkov.

Sam sem se v drugo udeležil konference KnowRight in precej enotna ocena udeležencev je bila, da vključitev v omnibus kongresa kvaliteti obravnav ni koristila. V neposrednem okolju je računalniški stroki koristila manifestativnost dogodka, kar je bilo še posebej očitno na Madžarskem in morda to opravičuje tolikšno kopičenje tem in udeležencev. Postaja pa jasno, da je računalništvo postalo tako vseobsežno, da mu, razen o samih temeljih (ki pa zanimajo le bolj redke) ni mogoče več najti skupnih tem. Stvar je približno takšna, kot da bi celotno svetovno medicino sklicali na enoten kongres, pa se je tiste dni na Dunaju ravno končal Svetovni kongres kirurgov s 24.000 udeleženci. Ampak IFIP je ne glede na to že sklical 16. Svetovni računalniški kongres, ki bo avgusta 2000 v Pekingu – če ne bo pritegnila skupna tema, bo pa zanesljivo Kitajska...

Prvi KnowRight leta 1995 je bil očitno težko ponovljiv sprijem na eni strani inženirske in na drugi strani družboslovne logike, potem pa še precej ostra konfrontacija evropskih in ameriških interesov na računalniškem področju. (O tem sem

takrat poročal v NR.) Letos se ni zgodilo nič sličnega, ampak je vse minilo precej bolj mirno.

Victor Montvloff iz UNESCO-a je lepo razčlenil temo o »info-etiki«, vendar je bolj navijal za svoj simpozij v Monte Carlu kot pa za neposredna soočanja. Kot vselej je Peter Randle tudi tokrat provociral s primeri piratstva in hekerstva, vendar avditorij ni zagrizel.

Nekdanji šef za copyright pri WIPO in WTO Daniel Gervais, ki sicer ni prišel na Dunaj, je v svojem prispevku razgrnil široko in vse bolj aktualno tematiko elektronskega trgovanja, ki pa sploh ne sproža več kakšnih načelnih dilem, ampak gre le še za izvedbene probleme.

Kot pred tremi leti, so tudi letos precej »na nož« dočakali referat Jensa Gasterja iz aparata EU in očitno se v regulativi unije za področje računalništva križajo precej različni nacionalni interesi. Kar nekaj prispevkov je govorilo o nacionalnih zakonitvah WWW, gotovo pa bo najbolj zanimivo prebrati doktorsko disertacijo z naslovom Rechtsprobleme im Internet, o kateri je avtor Gerhard Laga govoril tudi na konferenci in ki jo je kot pravkar izdano knjigo mogoče kupiti na

<http://www.wk.or.at/mk/info/rechtsin.htm#BW2>

Precej na široko so bili obravnavani patenti in sedaj že klasično vprašanje, v katerih primerih in kako je mogoče patentirati programsko opremo?

Po moji presoji najdalekosežnejši je bil prispevek Wolfganga Coy-a s Humboldtove univerze, ki je govoril o bodočnosti znanja. Ugotavlja vse hujšo kontradiktornost regulacij na tem področju, ki ločeno zajemajo znanje, informacije in medije ter ob tem spregledujejo, da gre za isto entiteto, ob vsem drugem pripadajočo kulturni tradiciji človeštva. Dezintegracija je že tako moteča, da je treba brez odloga premisliti celotno globalno ureditev znanja. Velikanska naloga za informacijsko znanost!

Za sklepno presojo je zanimiva okoliščina, da so si tokrat omislili paralelno študentsko strokovno srečanje, ki ni ostalo brez refleksa v dogodkih »na velikem odru«. Ko je nemirni in inventivni pobudnik KnowRighta profesor Klaus Brunnstein zaznal, da mu bo konferenca zaspala, je stopil po študente in »zakuhali« so gotovo najzanimivejšo okroglo mizo celega kongresa na temo »Regulacija ali zaupanje pri WWW«. Odgovoriti si moramo na vprašanje, kaj nam pride pri Internetu najprej na misel:

- da nam s pornografijo kvari otroke, ali
- da nam zagotavlja svobodo izražanja?

Ne gre za to, kaj odobravamo ali ne odobravamo, ampak kaj nam je primarno. Vsi nadaljnji odgovori so potem veliko lažji.

Franci Pivec